

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Summula clarissimi iurisco[n]sultissimi q[ue] viri
Raymundi**

Raimundus <de Pennaforti>

Colonia, 4.III. 1502

VD16 R 168

Utrum misse de sanctis prosint mortuis intantum ac si legerentur de
defunctis

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

requisita ad p̄ficiendū. habet eñ characterem indelibilem qui est fundatū
mētum totius ordinis sacerdotalis. et talis caracter nō tollitur p̄ mortem
Et rō est. q̄ talis caracter est signū imp̄ssum ipsi anime p̄ receptionem sa-
cramēti. vt p̄z. i. q. i. qdā. ergo p̄t p̄ficerē. **Q**uintus casus est. vtrū
concubinarius p̄t celebrare missam et conficerē corpus ch̄risti. Respondeat
q̄ sic. imo de iure et de facto. n̄lī manifeste esset absctus ab ecclia. **S**extus
casus. vtrū sacerdos scismaticus p̄t p̄ficerē. dato q̄ habet debitā ma-
teriam et formā. Respondet magister sententiaz q̄ nō. Et rō eius est ista.
q̄ quādo aliquis p̄ficit corpus xp̄i. tunc deus et angelī assistunt p̄ficiēnt
sed deus et angelī non assistunt scismatico sacerdoti. i. ḡis r̄c. **E**tiam scisma-
ticus sacerdos non p̄t absoluere. ergo nec p̄ficerē. In isto articulo rece-
dunt doctores sacre scripture a magistro sententiaz dicentes. q̄uis sacer-
dos scismaticus de iure non p̄t p̄ficerē corpus xp̄i. potest m̄ de facto
conficerē corpus xp̄i. Et rō theologor̄ est. q̄ habet characterem indelibilem
qui ab eo nō p̄t tolli. i. ḡis p̄t p̄ficerē. **A**d rōnes m̄detur. ad p̄mā
q̄ q̄uis deus et angelī nō sunt plentes quo ad meritū p̄ficiēnt. tamē sunt
vtrū ibi quo ad meritū et effectū sacramēti. **A**d scđam m̄detur q̄ non ē
simile de potestate absoluendi et conficiendi. **S**eptimus casus est. vtrū
sacerdos degradatus p̄t p̄ficerē corpus xp̄i. Respondetur per magis-
trum sententiaz q̄ non. et cum eo p̄cordat omnes iuriste. sed doctores sa-
cre scripture ab eo recedunt. quia debemus magis pie q̄ crude et impie
loqūi cum theologis. q̄ degradatus presbyter p̄t p̄ficerē corp̄ ch̄ri
stii dummodo haleat debitam materiam et formā verborum. **E**tel dicatur
propter iuristas. q̄ sacerdos degradatus p̄t ad minus conficerē cor-
pus xp̄i de facto. si in casu non p̄t de iure. **O**ctauus casus est. vtrū
sacerdos portat in monstrātia speciem panis vel corpus xp̄i. Ibi respon-
detur q̄ sacerdos portat solum sp̄em panis. sed xp̄us ibi seipsum portat
mouet et leuat. Et rō est. q̄ indissimile et supernaturale proprie non po-
test portari. moueri. vel leuari ab altero. Ex isto sequit̄ q̄ sacerdos in alta-
ri eleuat p̄prie speciem panis solum.

i. in celebratōe. p̄ defunct̄ s̄ vna legere

In defunctionum collectam dicere missā

vel de scō s̄ colleā .i. d̄z legi añ vltimā

De sanctis poteris. tamen hec penultima fuit

tu sacerdos s̄ missam

Hic econuerso dum pro vniis celebras fac

In ista parte autor determinat de collectis dicendis in missis defunctorum. Et dividit in duo. primo facit h̄ quod dictum est. secundo deter-
minat de collectis dicendis in missis viuorum. Secunda ibi (Sic et econuerso)
Quo ad primā p̄tem dicit sic. quicunq̄ celebrias missam p̄ defunctis
tu potes dicere vnam collectam de sanctis. sic tamen q̄ illa sic penultima
id ē vltima sine vna. et h̄ sic sub hac forma q̄ sacerdos primo haleat colle-
trā de mortuis quā totaliter d̄z p̄cludere. et post hāc itez vna de mortuis.
et vna de sanctis. et demū vltimam p̄ defunctis. Sic econuerso quādo
celebratur missa p̄o vniis. tunc potest interponi vna collecta p̄o mortuis

Summula Haymundi

Haec tamē q̄ etiā sit penultima. Notandum ex quo hic facit mentiosem
de missa defunctorum. dubitaret ergo quis verum missa de sanctis celeb-
brare posint ipsis mortuis intatum ac si missa legerentur pro defunctis.
Respondetur q̄ quātū ad oblationē sacramēti tunc eque valet missa de
sanctis ipsis defunctis sicut missa pro defunctis. Sed quātū ad omnia
alia tunc plus valet missa defunctoꝝ ipsis defunctis q̄ missa de sanctis.
In his tñ p̄sanda ē deuotio sacerdotis celebrat̄is

Item queritur. utrum missa vel bona opera pro defunctis valeat ant
mabus que sunt in cœlo vel in terra vel in inferno. Et videtur q̄ nō valeat
aliquibꝫ illaz. Q̄ non istis que sunt in celo patet. quia anime in celo exi-
stentes non indiget suffragio. ex quo sunt in pfecto gaudio sine omni pena.
Unde iniuriam facit sanctis qui orat pro eis. ut dicitur extra de celebra-
tionem missaz. quia anime in celo existentes nō indigent aliquibus reme-
dīs. quia sunt sine omni peccato. et cum hoc in maxima saturitate delecta-
tionis placent. Nec illa suffragia valent his animabꝫ que sunt in inferno.
quia tales nō habent aliquā spem redēptionis. eo q̄ in inferno nullus
la est redēptio. Nec illa suffragia valent animabꝫ que sunt in terra sive in
purgatorio. quia nullibꝫ in theologia expressum est et approbatum q̄ aliq̄
quod sit purgatorium. Sed in opositum illius est ordinatio sancte mat-
ris eccl̄ie. que ordinauit q̄ quotidie fierent suffragia ipsis defunctis in
salutē. de quo habetur secūdi Dachaleop duodecimo. Sancta et salu-
bris est cogitatio pro defunctis orare. Pro quo notandum q̄ multi he-
retici existimāt solum'ē duas vias post hāc vitā. videlicet ad celū vel ad
infernum. sic q̄ quā docuntq̄ aliquis moreretur q̄ tunc immediate aūma
eius vel ascenderet in celum. vel descendēret ad infernum. et tertiam viam
videlicet purgatorij negabāt. Dicebant em̄ q̄ talia suffragia mortuorum
sacerdotes propter lucrum inuenissent. Et si dicitur eis q̄ hoc sit appro-
batum per doctores sacros. tunc ipsi dicunt q̄ tales doctores qui posue-
rūt fuerū sacerdotes. et ideo suspecti sunt in hac parte. Sed tñ oppositū
est tota dispositio sancte matris eccl̄ie que concedit tertiam viam. videli-
cer purgatorium. Et hoc potest persuaderi tali rōne. quia si nō esset pur-
gatorium deus esset iniustus iudex. consequens est fallū. Sed q̄ h̄ se-
queretur probatur sic. et ponatur talis casus. q̄ sint duo homines quoꝫ
minus sit bonus et sine omni peccato. et alius malus et occisor per totū tem-
pus vite sue. et q̄ idem malus homo in extremo termino sue vite confite-
retur omnia peccata sua. Et tunc vterius ponatur q̄ ambo moriantur.
tunc queritur an anima istius malī hominis transit ad celum vel ad in-
fernū. Nō potest dici q̄ trāsit ad celum. quia tunc sequeretur q̄ deus ēt
iniustus iudex. quia iste qui fuerat bonus p̄ totam vitā suam. similiter et
ille qui malus fuit p̄ totam vitā. haberet similemeritū. quod ēt esset iniū-
stum. Nec potest dici q̄ aia istius malī hoīs trāsiret ad infernum. q̄ con-
fessus fuit peccata eius grauissima et penituit et contriuit de omnibus for-
factis atq̄ delictis. sed satis factiōnē pro his nō dum fecit. Et ergo relin-
quitur q̄ utiq̄ est dare medium p̄ quod sit satis factio pro peccatis mor-
talibꝫ oblītis. et pro omnibꝫ alijs peccatis hic confessis et contritis pro
quisibꝫ famen non est adhuc lassus factum. Et illud medium ēt sancta